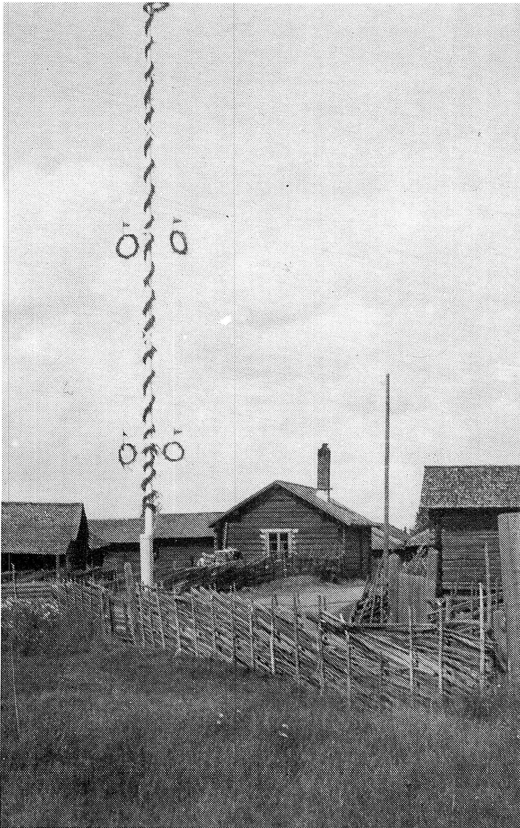

Mångbergs majstångsförening

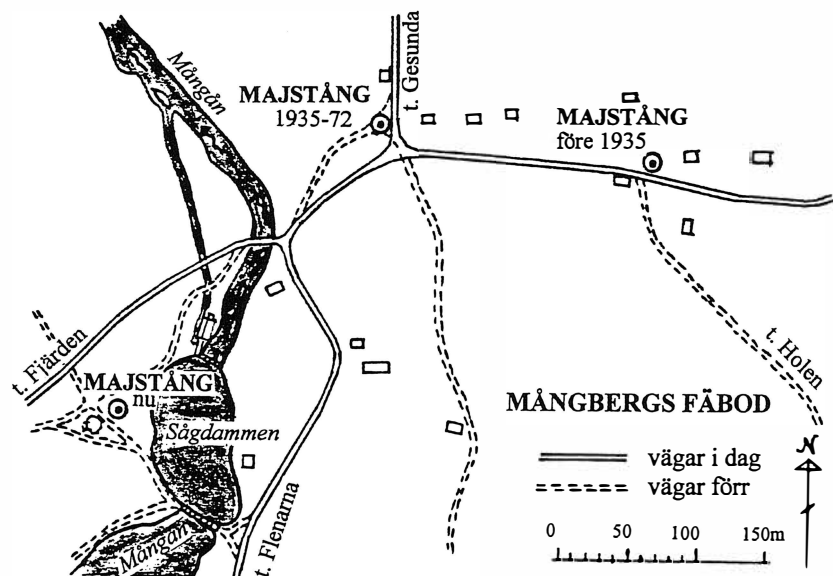

Vågskälet i fäboden, en vanlig mötesplats. Här restes den första stängen 1935. I ett Mångberg med gärdesgårdar, spåntak på taken i en miljö som inte många minns i dag.

Foto: 1935. Håll Gustav Nilsson

Mångbergs majstångsförening bildades år 1935 vid ett sammanträde på Trapp Johan Olssons gård. En första styrelse på fem man valdes. Där ingick följande personer: Anders Krång, Anders Grudd, Trapp Johan Olsson, Anders Svarvén d.y. och Gunnar Olsson. Till suppleanter valdes Trapp Karl Jönsson, Karl Stunis, Trapp Anders Jönsson, Trapp Axel Jönsson och Oskar Stunis. Revisorer blev Anders Flinth och Håll Nils Matsson.

En insamling bland de 28 som var närvarande på sammanträdet för att få ett startkapital inbringade kronor 33,50. Platsen för majstången bestämdes att bli väster om vägskälet i Mångberg vid vägen mot Gesunda. De första åren var det en trästolpe till majstången.

Den 10 maj 1936 var det åter sammanträde hos Trapp Johan angående uppförande av dansbana i Mångberg. De församlade beslöt att så göra. En dagsverkslista gjordes där de som ville kunde teckna sig för dagsverken eller ge pengar till bygget. Det tecknades 38 dagsverken och skänktes 51 kronor till byggandet av dansbanan. Virke till dansbanan fick man genom att efter flottningen ta rätt på "dytjrär" (sjunktimmer) i Mångsjön och sedan såga det i sågen och handhyvla det. I oktober samma år var så dansbanan klar, för i kassaboken står "upplägning av dansbana 12 kronor".

Stolpen med 1935 inhugget gjord av Lillpers Karl.

Foto: Erik Pettersson

En stenstolpe gjordes i Gesundagranit av Lillpers Karl, och Ryss Oskar transporterade den till Mångberg 4 april 1938. Vid ett extra sammanträde beslutades att stenstolpen skulle få år 1935 inhugget och uppsättas på bestämd plats. Den 26 juni är stolpen på plats och nya majstången målad. Den första stången togs förresten på ett bolagsskifte öster om Mångsjön.

Det året tar så verksamheten ordentlig fart och då ansöktes om "Tillstånd för anordnande av offentlig nöjeställning av Landsfiskalen i Venjans distrikt för Mångbergs majstångsförening att onsdagen den 25 maj 1938 å festplatsen i Mångberg i Sollerö socken anordna danstillställning. Tillställning må icke påbörjas tidigare än kl. 20 och icke avslutas senare än kl. 1 på natten. Ordningsvakternas antal skall vara minst 2". Tillstånd för ytterligare 5 danser beviljades under det året.

Redan i juni är så fjärdingsman Mats Anders Nilsson igång och kräver på uppdrag av kommunalnämnden i Sollerö socken nöjesskatt med 20 % av bruttobeloppet innan nästa dans får äga rum, samt att majstångsföreningen efter varje danstillställning skall inkomma med uppgifter om inkomst första helgfria dag efter att nöjeställning ägt rum.

Vid danser 3, 11 och 23 juli görs insamling av frivilliga bidrag som inbringar 120 kronor. Den 3 september spelar Karl Larsson och Gunnar Olsson till dansen och får för det 24 kronor tillsammans för hela kvällen.

När danserna väl kommit igång så har STIM. (Svenska Tonsättares Internationella Musikbyrå) fått reda på det och hävdar sin rätt till ersättning för musiken och hotar med att överlämna ärendet till sitt juridiska ombud. Brevväxlingen med STIM fortsätter i allt hätskare ordalag från deras sida. I september -39 förlikas så parterna och majstångsföreningen betalar 12 kronor i ersättning och tecknar ett kontrakt som gäller löpande framöver med ett års uppsägning.

Till dansen den 12 aug. -39 tecknades den första regnförsäkringen hos försäkringsbolaget Fylgia "Som följd av regn till en mängd av 2 mm. eller däröver under tiden från kl. 20 till kl. 22 den 12 aug. kan drabba försäkringstagaren på grund av nedlagda omkostnader för sommarfest i Mångbergs fäbod". Premien för försäkringen var 23 kr och skulle vid regn ge 200 kr i ersättning. Den här gången kom dock inget regn, som annars ofta händer vid danser i Mångberg.

Den 5 juli 1941 restes majstången och till dansen spelade Solleröpojarna och fick för det 58 kronor och 10 öre med reseersättning. Annons i Mora Tidning kostade 9 kronor och tyg till flaggan på majstången köptes i Kooperativa för 1,81 kronor. Trombu Karin berättar att när hon gifte sig 1941 fick hon som hedersuppdrag att sy flaggan till stången och fick sy i flera år tills någon annan flicka som hörde till fäboden gifte sig.

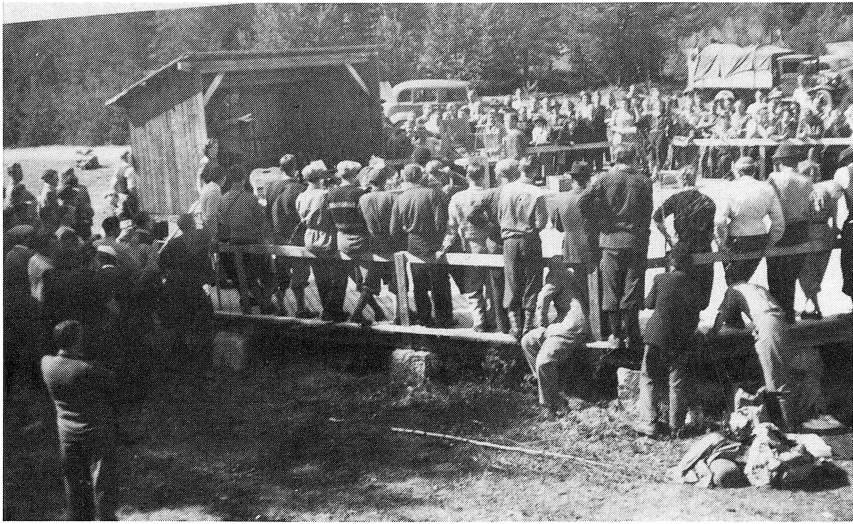
Uthyrningen av dansbanan förekom ibland och för det tog man 10 kronor. Från Lövnäs sågverk inköptes i juli 1945 virke till nytt dansbanegolv för 316 kronor. Räkningen är kvitterad av Bond Per Matsson.

Kaffeserveringen sköttes det året av Ryss Karl, smörgåsförsäljningen av Ryss Anna och korvförsäljningen av Ryss Anton. För musiken stod Karl Larsson och Johan Olsson. Ordningvakterna fick ersättning med 5 kronor vardera varje danskväll.

Nu kunde man också genom Svenska musikförbundets musikförmedling i Dalarna beställa orkester efter utsänd lista med alla orkestrar införda.

Vid årsmötet 21 maj 1950 valdes Bos Lars Persson till att ombesörja målning av dansbanan samt takning av spelmanskur. Från detta år är det dans bara vid majstångsresningarna.

Ny dansbana med spelmanskur byggdes 1955. Arbetena gjordes av Anders Flinth, Gunnar Stikå, Manne Krång och Bos Lars Persson. Virket till bygget kom från Trapp Johan, Jons Anders och Anna Flinta. Kostnaden för dansbanebygget blev 1079 kronor för arbete och materiel, allt noggrant bokfört.

"Den gamla dansbanan"

Fotot taget 1947 vid en orienteringstävling av: Håll Gustav Nilsson.

1955-56 spelar Solleröpojarna vid majstångsresningarna. 1957-58 kommer en ny Solleröorkester och spelar, Sten Boströms, i början av en lång karriär. Deras arvode för en kväll är 120 kronor vid majstångsresningen 1957.

Till dansen måste nu en polis finnas till hands på festplatsen. En ledig polis finns i Älvdalen, och för resa och arbetskostnad betalar man till honom 100 kronor, nästan lika mycket som för musiken. Vädret och publiktillströmningen var bra de åren och biljettförsäljningen inbringade 720 resp. 950 kronor.

1959 inköptes ett rep av Dalarnas flottningförening, och första dragkampen ägde rum med ett rejält uppsving i biljettförsäljningen, 2250 kr, som följd. Nu har också pilkastning, lotterier och kaffeservering, som tidigare varit uthyrt, tillkommit i kassaboken.

Sollerö folkdanslag uppträdde den 4 juli vid majstångsresningen och fick 50 kronor i arvode. Sturull Johan och Trapp Lars spelade till folkdansen och dansen kring stängen och fick 70 kronor att dela.

1960 och -63 regnar det och regnförsäkringen betalas ut med 1000 kronor vardera året. Vid sammanträde den 5 juni 1960 beslöts att anslå 500 kronor till reparation av sågen under förutsättning att hembygdsföreningen ger samma summa.

Här kommer barnen med girlangen(Tånggan) från "Trundn" där den gjordes, alltid på samma åker. Foto 1959 av: Håll Gustav Nilsson.

1961 och -64 anslås ytterligare 500 kronor till sågen. 1962 betalar majstångsföreningen 800 kronor till Mångbergs jordägare till underhåll av vägar inom fåboden. Vid extra sammanträde i september samma år, beslöts att tillsammans med SIF:s orienteringssektion lämna in anbud på flottningskojan vid dammen.

1964 är sista gången som majstångsföreningen har hand om dansen till kvällen. Då spelar Börje Freddys orkester. De följande åren har föreningen bara majstångsresningarna.

Den 27 april 1972 godkändes ett förslag från orienteringssektionen, om att flytta majstången till festplatsen vid dammen och den 30 juni är arbetet utfört av Karl Stunis.

Den 3 nov. 1978 beslöts att verksamheten ska upphöra och 10 april 1979 upphör så föreningen definitivt. Efter det att eventuella fordringar betalats, skall behållningen ca. 4000 kronor tillfalla Mångberg och Holens fåbodlag och dess verksamhet för byarnas bästa.

För Mångbergs majstångsförening i styrelsen

Bos Lars Persson, Manne Krång och Oskar Stunis

(Namn som var med redan på den första dagsverkslistan.)

Ullas Arne